



PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

KAP.410.001.01.2020

Marek Zirk - Sadowski
Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego
ul. Boduena 3/5
00-011 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 53 08, F +48 22 444 52 52
kap@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Naczelny Sąd Administracyjny – ul. Boduena 3/5, 00-011 Warszawa (dalej: NSA).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Zirk-Sadowski, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego od 17 lutego 2016 r. (dalej: Prezes NSA).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli - Departament Administracji Publicznej.
Kontrolerzy	<ul style="list-style-type: none">• Sebastian Krawczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/28/2020 z 20 stycznia 2020 r.,• Andrzej Otrębski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/29/2020 z 20 stycznia 2020 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-4)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2019, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 05 – Naczelny Sąd Administracyjny oraz ocena wykonania planu finansowego NSA (dysponenta III stopnia). Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² (dalej: ufp) w tym nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analizy wykonania planu dochodów,– analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 05 w trakcie roku budżetowego,– kontroli prawidłowości dokonanych blokad,– kontroli przestrzegania ustalonych dla części 05 limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,– szczegółowej analizy wybranej próby wydatków NSA (dysponenta III stopnia),

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- kontroli wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa przez podległe jednostki finansowane w ramach części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny.

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2019 r. Naczelnego Sądu Administracyjnego (dysponenta III stopnia).

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna kontrolowanej działalności³

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny
Uzasadnienie oceny ogólnej	W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewłaściwym określeniu paragrafu klasyfikacji wydatków podczas wprowadzania zmian w planie wydatków. Stwierdzone naruszenie w zakresie klasyfikacji wydatków miało charakter formalny i zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny, nie spowodowało jej obniżenia.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności⁴

OBSZAR	1. Dochody budżetowe
Opis stanu faktycznego	W ustawie budżetowej ⁵ dochody budżetu państwa w części 05 zostały zaplanowane w kwocie 53 496,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w wysokości 50 500,8 tys. zł, tj. niższej o 5,6% niż kwota planowana. Pochodziły one głównie z opłat w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (40 216,1 tys. zł). W porównaniu do 2018 r. wykonane dochody były niższe o 1,2% (o 603,1 tys. zł) głównie w związku z niższymi wpływami z tytułu opłat i kosztów sądowych. Na koniec 2019 r., według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 05 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 2 081,5 tys. zł, w tym zaległości stanowiły 495,1 tys. zł. W porównaniu z rokiem 2018 należności ogółem były wyższe o 109,7 tys. zł, a zaległości wyższe o 45,8 tys. zł. Wzrost zaległości wynikał głównie z rozliczeń z lat ubiegłych dotyczących zwrotu wypłaconego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop dla sędziego, który wrócił do orzekania ze stanu spoczynku w związku z nowelizacją ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym ⁶ (paragraf 0940).

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako pozytywna, negatywna albo w formie opisowej.

⁵ Ustawa budżetowa na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. poz. 198).

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 825.

Na koniec 2019 r. w NSA (u dysponenta III stopnia) wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w wysokości 1 719,9 tys. zł, w tym zaległości netto w kwocie 142,3 tys. zł⁷. W porównaniu z 2018 r. zarówno należności jak i zaległości były wyższe odpowiednio o 127,6 tys. zł oraz o 72,3 tys. zł.

Zwiększenie zaległości wynikało m.in. z przywrócenia do pracy sędziego w związku z nowelizacją ww. ustawy o Sądzie Najwyższym, co spowodowało, że wypłacony uprzednio ekwiwalent za niewykorzystany urlop musiał być zwrócony. Zaległość ta w kwocie 68,3 tys. zł (wraz z odsetkami) została spłacona w styczniu 2020 r.

(akta kontroli str. 203, 235-237, 410-411)

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa w części 05 zostały zrealizowane w kwocie 478 800,0 tys. zł, co stanowiło 96,7% planu po zmianach (495 098,0 tys. zł). W porównaniu do roku 2018 wydatki wzrosły o 30 616,8 tys. zł, tj. o 6,8%.

Wydatki budżetu państwa w NSA (dysponent III stopnia) wyniosły 121 229,7 tys. zł, tj. o 5,2% mniej od planu po zmianach (127 553,9 tys. zł) i o 4,2% więcej niż w 2018 r. (116 325,0 tys. zł).

Wzrost wydatków w porównaniu do roku ubiegłego, zarówno w części 05, jak i w NSA (u dysponenta III stopnia) wynikał głównie z ustawowych podwyżek płac dla pracowników oraz z wypłacenia pracownikom nieobjętym mnożnikowym systemem wynagradzania nagród rekompensacyjnych.

(akta kontroli str. 209-212, 230-231, 239-256, 408-410)

Dysponent części 05, po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków budżetowych podjął trzy decyzje o blokowaniu wydatków⁸ na łączną kwotę 35 402,0 tys. zł. Jak ustalono, blokady wprowadzono w związku z:

- przesunięciem o rok realizacji zadania inwestycyjnego polegającego na zakupie licencji serwerowych na oprogramowanie OCR (Optical Character Recognition) do optycznego rozpoznawania znaków podczas skanowania (na kwotę 150,0 tys. zł) oraz w związku z oszczędnościami powstałymi m.in. w wyniku otrzymania korzystnych ofert w prowadzonych postępowaniach (na kwotę 957,0 tys. zł);
- nieobsadzeniem stanowisk orzecznich w NSA i w Wojewódzkich Sądach Administracyjnych w związku z długotrwałymi procedurami weryfikacji kandydatów oraz z niższym od planowanego poziomem odejść sędziów w stan spoczynku i tym samym niższymi niż planowano wydatkami z tytułu wynagrodzeń oraz uposażeń dla sędziów w stanie spoczynku (na łączną kwotę 34 295,0 tys. zł).

Wydatki zablokowano niezwłocznie po zaistnieniu przesłanek uzasadniających ich blokadę.

W części 05 w 2019 r. nie zwiększono planu wydatków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych. Nie były realizowane również wydatki z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 161-173)

Wydatki na wynagrodzenia w części 05 w 2019 r. wyniosły 338 923,7 tys. zł, co stanowiło 97,5% planu po zmianach (347 405,0 tys. zł). Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przeciętne miesięczne wynagrodzenie na

⁷ Według rocznego sprawozdania jednostkowego Rb-27.

⁸ Zarządzenia Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego: nr 34 z dnia 6 listopada 2019 r., nr 40 z dnia 12 grudnia 2019 r. oraz nr 45 z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie blokowania planowanych wydatków na 2019 rok.

jednego pełnozatrudnionego w 2019 r. wyniosło 11 440,4 zł. W porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2018 r. (10 887,4 zł) było wyższe o 553,0 zł, tj. o 5,1%. Przeciętne zatrudnienie w 2019 r. w części 05 wyniosło 2262 osoby i było o 12 osób niższe, niż w 2018 r.

W 2019 r. w NSA (dysponent III stopnia) realizowanych było pięć umów zlecenia, które zawarto na okres dłuższy niż sześć miesięcy. W ramach tych umów, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych (według metodologii sporządzania sprawozdania Rb-70) obowiązki wykonywało 0,71 osoby (w tym własnych pracowników – 0,2 osoby), natomiast w 2018 r. obowiązki takie wykonywało 0,45 osób, w tym 0,17 własnych pracowników. Wydatki na realizację tych umów w 2019 r. wyniosły 49,9 tys. zł i były niższe od wydatków poniesionych w 2018 r. o 19,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 180-181, 257-260)

W 2019 r. w części 05 zrealizowano wydatki majątkowe w łącznej kwocie 12 051,5 tys. zł, co stanowiło 89,2% planu po zmianach (13 508,0 tys. zł). Niższa niż planowano realizacja wydatków majątkowych wynikała z oszczędności uzyskanych po przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz z przesunięcia rozpoczęcia realizacji zadania polegającego na zakupie licencji serwerowych na oprogramowanie do optycznego rozpoznawania znaków podczas skanowania (OCR), które to przesunięcie wynikało z trudności integracyjnych z wdrożonym w Sądzie systemem zarządzania dokumentami.

W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost wydatków o 3 466,9 tys. zł, tj. o 40,4%. Plan wydatków inwestycyjnych został zmniejszony o 1 107,0 tys. zł w związku z dokonaną w dniu 12 grudnia blokadą na mocy zarządzenia Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Zobowiązania w części 05 na koniec 2019 r. wyniosły 24 950,0 tys. zł i były wyższe o 3,9% niż kwota zobowiązań na koniec 2018 r. (24 004,5 tys. zł). Największy udział miały zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (21 508,3 tys. zł). Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 251-253, 388-403)

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji wydatków (w tym prawidłowość wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz stosowania wyłączeń ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹) w kwocie 10 911,1 tys. zł (bieżących – 7 720,6 tys. zł i majątkowych – 3 190,5 tys. zł) poniesionych w 2019 r. przez NSA (dysponent III stopnia). Zbadana kwota stanowiła 2,3% wydatków budżetu państwa w części 05 (9,0% wydatków dysponenta III stopnia). Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów księgowych i odpowiadających im dowodów księgowych dotyczących pozapłacowych wydatków kontrolowanej jednostki. Część próby wylosowana metodą monetarną (MUS – z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości) obejmowała 80 dowodów księgowych na kwotę 8 722,2 tys. zł. Część próby wydatków dobranych celowo (wg osądu kontrolera) wyniosła 30 dowodów księgowych na kwotę 2 188,9 tys. zł.

W ramach powyższej próby badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w Pzp w odniesieniu do pięciu postępowań o zamówienia publiczne o łącznej wartości 1 269,2 tys. zł (z czego w 2019 r. wydatkowano kwotę 962,7 tys. zł) udzielonych przez NSA (dysponenta III stopnia). Jedno postępowanie (na świadczenie usług cateringowych dla NSA) zostało przeprowadzone w trybie zapytania o cenę, jedno (na dostawę, instalację i wdrożenie trzech oddzielnych

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, dalej: Pzp.

infrastruktur konwergentnych¹⁰) w trybie przetargu nieograniczonego oraz trzy postępowania (na zakup samochodu osobowego na potrzeby NSA, rezerwację, sprzedaż i dostarczanie biletów lotniczych oraz biletów kolejowych - każde o wartości poniżej 30 000 euro) przeprowadzono bez zastosowania ustawy Pzp.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z przepisami, planem finansowym oraz umowami, na zadania służące realizacji celów jednostki oraz przy zachowaniu prawidłowych trybów zamówień publicznych. W wyniku analizy badanych postępowań nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Pzp.

W NSA terminowo opracowano i opublikowano na stronie internetowej BIP plan zamówień publicznych oraz sporządzono i przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych w 2019 r. zamówieniach.

(akta kontroli str. 182-202, 204-208, 477-479, płyta cd pliki 1-53, 58-63)

Realizacja wniosków
pokontrolnych

W wystąpieniu pokontrolnym z kontroli wykonania budżetu państwa w NSA za 2018 r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o wzmocnienie nadzoru nad procedurą udzielania zamówień publicznych w celu wyeliminowania przypadków postępowania niezgodnie z przepisami Pzp.

Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa NSA wyjaśnił, że w ramach wzmocnienia nadzoru w NSA zostały przeprowadzone działania zaradcze w postaci m.in.:

- wskazania Prezesom WSA objęcia obszarów, w których zostały stwierdzone nieprawidłowości audytem wewnętrznym,
- przeprowadzonego przeglądu i wprowadzenia zmian w stosowanych wzorach specyfikacji istotnych warunków zamówienia w zakresie kwestii poruszonych w zaleceniach pokontrolnych,
- sformułowania na spotkaniach osób nadzorujących udzielanie zamówień publicznych zaleceń obejmujących m.in.: właściwe standardy prowadzenia postępowań, współpracy w tym zakresie oraz monitorowania zmian w obowiązujących przepisach,
- skierowanie pracowników odpowiedzialnych za zamówienia publiczne na specjalistyczne szkolenia,
- omawianie na przeprowadzanych naradach kierownictwa NSA stwierdzonych w toku kontroli NIK nieprawidłowości wraz z podjętymi działaniami naprawczymi,
- rozszerzenie zakresu kontroli i upoważnienia osoby przeprowadzającej kontrole finansowe o kwestie dotyczące udzielanych zamówień publicznych.

(akta kontroli str. 416-476)

Wyniki badania zamówień publicznych wskazują, że podjęte przez NSA działania wzmocniające nadzór były skuteczne co oznacza, że wniosek NIK został zrealizowany.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

10 maja 2019 r. na wniosek Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z 25 kwietnia 2019 r. plan wydatków WSA został przez Zastępcę Szefa Kancelarii Prezesa NSA zwiększony o 32,0 tys. zł (paragraf 4270 - *Zakup usług remontowych*). Równocześnie zmniejszono w tym samym paragrafie o 32,0 tys. plan wydatków NSA. Jak wynika z wniosku WSA, środki miały zostać

¹⁰ Infrastruktura konwergentna służąca do tworzenia serwerów wirtualnych.

przeznaczone na zakup elementów do systemu telewizji dozorowej (CCTV), przy czym montaż zakupionych elementów miał zostać zrealizowany siłami własnymi WSA, bez angażowania firm zewnętrznych. W ocenie NIK, planowany zakup nie obejmował żadnych usług zewnętrznych, zatem zmieniając plan finansowy, środki na ten cel należało zakwalifikować do paragrafu 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia*. Paragraf ten, zgodnie z załącznikiem nr 4 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹¹ służy do ewidencjonowania kupowanych materiałów i wyposażenia związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem jednostek.

Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego wyjaśnił, że plan finansowy w paragrafie 4270 *Zakup usług remontowych* został zwiększony przy uwzględnieniu technicznego aspektu planowanego zadania, którego wykonanie wymaga określonych kwalifikacji. Decyzja o takim zaklasyfikowaniu wydatków umożliwiła realizację planowanego przedsięwzięcia, z uwagi na jego złożoność techniczną, w trybie zakupu usług remontowych. Wyjaśnił również, że w gestii dysponenta trzeciego stopnia pozostaje ostateczne ustalenie odpowiedniej klasyfikacji budżetowej i ewentualne przegrupowanie klasyfikacyjne.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela powyższych wyjaśnień. W treści pisma WSA jako uzasadnienie do wnioskowanej zmiany wprost wskazano, że nie planowano zaangażowania podmiotów zewnętrznych do zrealizowania montażu przedmiotowych elementów systemu telewizji dozorowej i tym samym, zdaniem NIK niewłaściwe było zastosowanie paragrafu 4270 zamiast 4210. NIK wskazuje również, że w gestii Naczelnego Sądu Administracyjnego jako dokonującego zmiany oraz nadzorującego działalność WSA było zweryfikowanie zastosowania odpowiedniego paragrafu klasyfikacji wydatków. Takie zmniejszenie planu pozbawiło NSA możliwości zakupu części usług remontowych, co w przypadku zaistnienia sytuacji nadzwyczajnych skutkowałoby przeprowadzeniem dodatkowej zmiany podwyższającej plan finansowy dla tego paragrafu.

(akta kontroli str. 174,179, 480-481)

2.2 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu faktycznego

Wydatki w Naczelnym Sądzie Administracyjnym w 2019 r. były realizowane w ramach dwóch podzadań 13.2.6 *Uposażenia dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne* oraz 18.4.1 *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne*.

Szczegółowe badanie obydwu podzadań realizowanych przez NSA wykazało, że zakładane dla nich wartości mierników zostały osiągnięte¹².

Wydatki zostały poniesione w szczególności na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, w tym wynagrodzenia sędziów, asesorów i aplikantów (338 923,7 tys. zł, tj. 70,8% wydatków w części 05) oraz uposażenia sędziów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne (57 879,2 tys. zł, tj. 12,1% wydatków).

W efekcie zrealizowanych wydatków majątkowych w kwocie 12 051,5 tys. zł:

- w ramach wydatków na inwestycje (6 959,1 tys. zł) zrealizowano prace budowlane w budynku WSA w Szczecinie przy ul. Łaziebnej 6 oraz wyremontowano elewację budynku WSA w Olsztynie,

¹¹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053.

¹² Miernik dla podzadania 13.2.6 - *Procent wypłaconych uposażeń sędziom w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych, wolnych od nadpłat i niedopłat* - planowany na poziomie 100 został osiągnięty w tej wysokości. Miernik dla podzadania 18.4.1 - *Średni czas trwania postępowania przed sądami administracyjnymi - czasookres rozpatrywania spraw przez sądy I instancji (przy rocznym wpływie do 70 tys.)* - planowany na poziomie ok. 6 miesięcy osiągnął wartość 4,04.

- w ramach wydatków na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (5 092,4 tys. zł) zakupiono m.in.: lokal mieszkalny na potrzeby NSA, samochody osobowe do czterech sądów (NSA, WSA w Gdańsku, Lublinie oraz Szczecinie), sprzęt informatyczny¹³, a także dokonano modernizacji systemu telewizji przemysłowej oraz oświetlenia w budynkach NSA.

Prezes NSA sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu części 05. Nadzór polegał w szczególności na sporządzaniu okresowych ocen wykonania budżetu części 05, tj. wykonania dochodów i wydatków budżetowych (w tym zaangażowania planu wydatków), przeprowadzaniu kontroli gospodarki finansowej w WSA (w tym efektywności i skuteczności realizacji planu w układzie zadaniowym)¹⁴, kontroli prawidłowości danych ujętych w sprawozdawczości budżetowej oraz zapewnieniu prowadzenia zadań audytowych, których wyniki były podstawą do formułowania zaleceń do kontrolowanych sądów.

(akta kontroli str. 282-290, 458-475, 483-532, 537-547)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez NSA w zakresie objętych kontrolą wydatków budżetowych. Kontrola wykazała, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nieprawidłowość polegająca na błędnym zastosowaniu paragrafu klasyfikacji budżetowej przy zmianie planu wydatków miała charakter formalny i nie wpłynęła na prawidłowość wydatkowania środków.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych łącznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 05 – Naczelnego Sądu Administracyjnego i sprawozdań jednostkowych NSA (dysponent III stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 05 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Prezes NSA sprawował nadzór i kontrolę nad sporządzaniem sprawozdań w szczególności poprzez kontrole przeprowadzane cyklicznie co roku u każdego z podległych dysponentów III stopnia m.in. w zakresie terminowości sprawozdawczości budżetowej i jej zgodności z dokumentacją źródłową, kontrolę

¹³ Przełączniki sieciowe, zasilacze UPS, dyski sieciowe, serwer plików, urządzenie firewall.

¹⁴ W 2019 r. kontrole te zostały przeprowadzone we wszystkich Wojewódzkich Sądach Administracyjnych.

formalno-rachunkową przekazywanych dysponentowi części sprawozdań jednostkowych oraz poprzez wyrывkową kontrolę merytoryczną sprawozdań jednostkowych sporządzanych przez WSA.

(akta kontroli str. 214-386, 458-475)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzenia przez kontrolowaną jednostkę sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, a kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych objętego kontrolą dysponenta III stopnia były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

V. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o wyeliminowanie przypadków ujmowania wydatku w niewłaściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej, przy dokonywaniu zmian w planie.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15z z s ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁶, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłoszenie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

¹⁶ Dz. U. poz.374, 567 i 568.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia.....kwietnia 2020 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

.....
podpis

